

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ÅRG. (Year) 23.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGS N DEN 27 OKTOBER, 1915.

NO.

Tysklands mål.

Den kände tyske politikern, professor Rohrbach, intervjuas af Aftonbladet i Stockholm, Sverige.

INTRÄSSANT UTTALANDE.

"AFGRANDET KOMMER ATT STA VID GARDANELLERNÄ."

Den bekantade tyske politikern professor Paul Rohrbach står för närvarande i Stockholm. Han har uppöskt af en af Aftonbladets medarbetare och gjort en del uttalanden af stort aktuellet intresse, hvilka dock möts med ganska stor skepsis i de allierade och neutrala länderna. Vi återgifva dessa uttalanden - med all reservation - i tanken att de kan inträffa våra läsare att höra en framtidsseende tysk sakt som uttalar sig om världskriget.

Professor Rohrbach tror inte att den stora franska offensiven skall medföra några afgörande resultat. Den är, enligt hans mening, lidtagadt huvudsakligen för att stärka ententes prestige på Balkanhalvön. En genombrytning af den tyska västfronten är för öfrigt en omöjlighet, de franska trupperna.

De allierades verkliga mål i striden på Balkan uppgifves vara att hindra centralmakterna att afskara ammunitionsförråd, som ständigt tillflykta till Ryssland af dess allierade öfver Saloniki-Nishaban.

Ententemakternas beslut att sända förstärkningar till Balkanfronten har meddelats den grekiska regeringen i form af en vanlig not i noten påpekades även, att ententemakternas tolkning af Grekland's plikter mot Serbien icke överensstämmer med den grekiska regeringens.

General Picler i den österrikisk-ungerska armén begick i går själfnord genom att skjuta sig. Han fruktade, att den operation han skulle genomgå icke skulle bota honom.

England har sändt två stora isbrytare till Arkangel och flera hålla på att bygga för att kunna hålla denna för Ryssland så viktiga hamn fri från is till slutet af januari.

Intrasset knutet kring Balkan.

Grekland frestat, men vill icke gås. Centralmakterna anslutta Serbien hårdt, som dock blifvit löfvadt mera hjälp. - Listet af speciellt inträsse på andra fronten.

Brittiska submariner operera i Östersjön.

Onsdagen den 20 oktober. Italien har förklarad Bulgarien krig. Bulgarierna hafva blifvit tillbakaslagna utmed hela linjen, och ryanasser förbereda på vara i säkerhet, meddelas från Paris. Detta förnekas emellertid från Berlin.

Prins Alexander, andre son till konung Konstantin af Grekland, föll nyligen från sin häst under battermanövrar och skadade ens benet. Serberna söka intaga Widin för att hindra tyskarna att etablera kommunikation med bulgarerna.

Premierminister Asquith har plötsligt blifvit sjuk. Han kommer att dra sig tillbaka från det offentliga livet, åtminstone för några dagar. Tre tyska anfäll med handgranater nordost om Souchez ha blifvit fullständigt tillbakaslagna af de franska trupperna.

Flera engelsk-franska trupper hafva afrest till Macedonien. Strumitza-distriktet har utrymmande af de allierade. Fästningen har besatts af de allierade. De allierades verkliga mål i striden på Balkan uppgifves vara att hindra centralmakterna att afskara ammunitionsförråd, som ständigt tillflykta till Ryssland af dess allierade öfver Saloniki-Nishaban.

Ententemakternas beslut att sända förstärkningar till Balkanfronten har meddelats den grekiska regeringen i form af en vanlig not i noten påpekades även, att ententemakternas tolkning af Grekland's plikter mot Serbien icke överensstämmer med den grekiska regeringens.

General Picler i den österrikisk-ungerska armén begick i går själfnord genom att skjuta sig. Han fruktade, att den operation han skulle genomgå icke skulle bota honom.

England har sändt två stora isbrytare till Arkangel och flera hålla på att bygga för att kunna hålla denna för Ryssland så viktiga hamn fri från is till slutet af januari.

UR SENASTE SVERIGE-POST.

Regeringen och Alandfrågan. - Ett ödesdigert skott. - En svår explosion i Surhammar.

— Ett omfattande ledet i den konservativa pressen hade uppstått anledning af en uppgift i en Stockholmskorrespondens till Kristianstidningen Tidens Tegn att den svenska regeringen sedan årets början haft i sin hand en rysk förklaring rörande de militära åtgärder som företogs på Aland. Med anledning af hvad som förkommit har d. 1 okt. gen. om Svenska telegrafbyråns utskick följande officiösa kommuniké: Med anledning af vissa i den norska tidningen Tidens Tegn förekommande uppgifter angående befatningar på Aland äro vi i tillfälle att meddela följande: Svenska utrikesminister har på sin tid (i januari) mottagit från ryska ministern af denna såsom strängt förtroliga betecknade meddelanden om den allmänna karaktären af afskikten med vissa på Aland där företagna eller tilltänkta åtgärder. Vid dessa meddelanden fögades den förhoppningen, att i händelse mot formodan till följd af uppkommande rykten om uträkningar af gärdar det skulle visa sig behöfligt, svenska regeringen ville inverka lugnande på den svenska allmänhetens uppfattning af desamma karaktär och syfte. I hvad den norska tidningens uppgifter strida häromot måste de bero på missförstånd, som måhända sammanhängande med artikelns författare tydligen önskat att diskreditera den svenska regeringen och en viss del af den svenska pressen.

— En hemska grufofolycka, som kostade ett människors lif, inträffade d. 4 okt. i Nybergets gruva vid Smedjebacken, och af skälet voro fem personer sårade. Medan man höll på härdad brunn plötsligt skott af. Explosionen var synnerligen kraftig. En af de fem i gruvan varande arbetarna, Arvid Ahlén, löt en oömgörlig död. En annan, Erik Svensson, blef mycket illa skadad. En tredje arbetare, Axel Nordström, erhöj lidriga skador, och två undkommo helt och hållet. Svensson fördes så fort som gån till Smedjebackens lasarett, men lif vet stöd ej att rädda. Anledningen till olyckan var, att en nit på något sätt blifvit kvar efter de på morgonen företagna sprängningarna, och de arbetarna börjat bearbeta skaket med sina spett hade dynamiten exploderat och framkallat olyckan.

En svår olycka inträffade d. 30 sept. i Surhammars bruks skjuter vid gjutning af en kokill, vägnad 17 ton. Då formen var nästan fylld inträffade en explosion, så att det flytande järnet kastades omkring i gruset. 2 personer blefvo brända, däraf 1 så svårt att de måste föras till Västerås lasarett, där den ena af dem, 38-årige kransköparen Herman Bäck, afled.

Tacksägelsedagen i U. S. A. President Wilson tillkännagaf i en proklamation i torsdags, att torsdagens den 25 november utsetts till Föränta Staternas tacksägelsedag.

En ovanlig operation. Mrs. Charles Hansson undergick förliden dag en kejsarsmittaloperation på Silver Cross hospital i Jorlet, Ill., hvarvid tvillingar föddes. Dr. G. M. Peairs, som utförde operationen, uppgaf, att han aldrig hört talas om, att tvillingar fört blifvit födda efter en dylik operation.

Domionregeringen överlägger. Dominionsregeringen överlägger i frågan om öppnandet af den amerikanska marknaden för canadensiskt hvet. I början af denna månad anhöll Manitoba Grain Growers association om, att regeringen måtte taga ställning till denna riktnig. Premierminister Borden har i dagarna svarat, att saken f. n. är uppe för diskussion.

Stor skada antyldes i Ostende under ett bombardemang, som nyligen företogs mot denna stad af brittiska krigsflottan. Från Rom meddelas, att brittiska diplomater söka tvinga Grekland att snart besluta sig för att förena sig med de allierade. Om det icke vill göras detta, måste det upphöra med dess kustar att bombarderas. Eng-land ämnar äfven försöka förna Rumänien att låta ryska trupper genomgå landet till den bulgariska gränsen. Det uppgifves, att Grekland tros besatta hotellerna ämnar bibehålla sin beväpnade neutralitet.

Kejsar Wilhelm har underrättat konung Alfonso af Spanien, att han nyligen grefvinnan Belleville, Mile. Thullier och de öfriga belgierna, som i Belgien dömd till döden för att hafva hjälpt krigsflottan att rymma. Från Petrograd meddelas, att ryssarna haft ytterligare framgångar på östfronten. Flera österrikisk-tyska po-sitioner äro äfven intagna. 30 mil sydost om Rita, från hvilken

Nya planer.

Manitobas regering vill hjälpa de arbetelösa ut på landet och bistå behöfvande farmare.

KOSTNADEN \$750,000.

HJALPEN BLIR DOCK ENDAST LTT LÄN RANTVA.

Manitobas regering diskuterar f. n. en plan, som går ut på att hjälpa arbetelösa att slå sig ned på farm samt afven att bistå sådana, som redan befinna sig på landet, men icke kunna redna sig. Om planen blir verklig, kommer dess utförande att kosta \$750,000.

Uppemellan sjöarna och utmed Gypemviltbanan finnas hundratals familjer, som befinna sig i ganska sorgliga omständigheter. Regeringen inser, att dessa människor måste på ett eller annat sätt hjälpas. I staden finnas hundratals familjer, hvilka föder äro utan arbete, och som äfven måste bistås. Om denna hjälp gifves mera tillfälligtvis, måste den tid efter annan upprepas och aldrig förslutas möttagarna i sådan ställning, att de kunna vinna obereoende.

Akerbruksministern, Hon. Val. Winkler, har tänkt sig ett annat sätt att hjälpa dem. Han tror, att om behöfvande familjer, som äro värda hjälp, erhöles hemostad på landet mellan sjöarna och erhöles minst sex goda mjölkkor att starta med, skulle existensproblemet för dem vara löst. Mr. Winkler anser, att en kommission för två personer bör utses för att tillse dessa planers utförande.

Den finnas stora ströcker med tillgängligt land mellan sjöarna, och de familjer, som placeras där, skulle oväntadt lätt tillfälle att föröka sin boskap och göra sina farmar produktiva. För att närmare undersöka saken besökte Hon. Mr. Winkler, Hon. T. H. Johnson, gatukommissarie Tallman och kommittör Midwinter förliden dag Brokhead. Detta distrikt omfattar mellan sjöarna och är nu öppnadt af framåtskridande kolonister. Den är, att om dessa kolonister kunde hafva sådan framgång, det icke finnes någon anledning, hvar för sig, de arbetelösa och de dåligt utrustade familjerna på farmar i nyare och större distrikt skulle lyckas, om de erhöles en smula hjälp.

Angående den ekonomiska sidan af saken är det meningen, att denna hjälp endast skall blifva ett lån, på hvilket låntagarna måste betala sex a sju proc. i ränta. Regeringen tazer som säkerhet korna, och deras afkomma, tills kapitalet är betaldt. På detta sätt skulle provinzen icke behöva förlora något. Vinsten däremot skulle blifva omfattlig, i det ett vidsträckt område, som nu ligger så godt som öde och tomt blir befolkadt och uppödad.

Mr. Winkler tror det vara minst 1,000 familjer, som behöfva hjälp. Dengas sybarligen goda plan kommer antagligen upp vid nästa session af legislaturen.

Ohygglig explosion. Från Paris meddelas, att femtioarbeteare dödades i en explosion i en fabrik vid Rue de Tolbiac, och att öfver hundra personer blefvo skadade. Fabriken och flera närliggande byggnader förstördes.

Charles Kelly arresteras. Från Minneapolis meddelas nu, att Charles Kelly från Winnipeg, som till den beryktade kontraktören Thomas Kelly, d. 11 oktober blef arresterad i St. Paul för att utan inspektion hafva inkommit i Föränta Staterna. Han vistas på fri fot mot \$500 borgen.

Segev för Botha. Allmänt väl afhölls i torsdags i Sydafrika, hvarvid premiärminister Botha och hans imperialistiska politik afled med segev. Botha parti valde 54 af sina kandidater, de allierade unionisterna vunno 40 platser, och de independenta fem mot 27 platser, som vunnos af Hertozogs parti, och fem af arbetarerepresentanter. Det mest i ögonen fallande i detta val var arbetarkandidaternas svåra nederlag.

SVERIGE-NORDAMERIKA.

Den nystartade linjens första fartyg, "Stockholm", afseglar den 12 december från Sverige.

Post och passagerarlinjen Sverige-Nordamerika skall inom kort börja sin trafikverksamhet. Som förut meddelats har rederibolaget inköpt den holländska ångaren Potsdam, hvilken under sitt nya namn "Stockholm" - kristningen skedd i tisdags f. v. - den 12 december skall göra sin första tripp öfver hafvet. Hu-rvrida ångaren kommer att anlöpa New York eller om Boston skall blifva andestationen, är ännu ej fullt klart, dock kan meddelas att underhandlingar varit i gång i New York om kajplats, hvilket skulle tyda på att linjen har i tankarna att göra New York till slutpunkt på denna sidan oceanen.

Ångaren "Stockholm" gör intrycket af ett ståtligt fartyg, utmärkt vid underhållet och moderat utrustadt. Det är byggt af stål för högsta klass i Engelska Lloyd: 190 A och sheiter-däck med fetsort af 1809. Ångaren är vespantad och har 4 ständigt, 2 utaf dem träbäcklädda. Det engelska registernumret är 12,522 brutto tons, 11,562 tons under däck och 7,275 nettotons. Hufvuddimensionerna äro: längd mellan stälvärna 559 engelska fot, storga bredd 62 fot, 38 fot. Promenaddäcket har en längd af 195 fot. Hufvudmaskineriet är utrustadt af två tripleexpansionsmaskiner, drivande hvar sin propeller, och med inalles 6 cylindrar med dimensioner 27 1/2 x 46 1/2 x 39 tum samt med slaglängd 35 1/2 tum. Farten är 15 1/2 knop. Elektriskt ljus, radiolös telegraf samt apparat för undervattenssignaler. Fartyget kan föra 275 första klass, 225 andra och 2,000 tredje klasspassagerare. (Ångaren gjorde detta rittare sagt då den löt "Potsdam", den klassindelningen blir olika då den kommit i svenska händer). "Stockholm" är något större än de öfriga skandinaviska linjernas ångare, och torde detta fartyg vänt närmast sig den typ som afsetts i den af W. R. Lundgren utarbetade planen för den svenska amerikalinjen.

MEXIKANSKT DÅD.

Ett tåg i Texas öfverfallit af mexikanska röfvare. Mexikanska banditer anföll och plundrade i tisdags morse f. v. ett passagerartåg på St. Louis & San Francisco järnväg nära stationen Omitte, sju mil norr om Brownsville, Tex. Dunderdödade de två personer och sårade tre. De dödade voro föraren H. H. Kendall och en kavaljerist. Taget utspårades och brakar på detta sätt att stanna, hvarpå banditerna rusade in i vagnarna, skrikande: "Viva Ruzan!" och började skjuta på passagerarna.

Ohygglig grufofolycka.

En vagnslast med dynamit exploderade i tisdags f. v. vid Granite Mountain mine, tre mil från Butte, Mont. Sjutton arbetare dödades och flera blefvo svårt skadade. Bland de dödade märktes Ed. Carlson, 24 år gammal.

30-års jubileum.

Redaktören för "Svensk Musiktidning", herr Hjalmar Nilson i Minneapolis, meddelar i dagarna sira 30-årsdagen som befrånjare af svensk sång i Amerika, i det han var en af stiftarna af Svenska Kvartetten i Boston, som organiserades d. 5 okt. 1885.

Carranza erkännes riktigt.

Venustiano Carranza har i tisdags f. v. af Föränta Staterna och de latinamerikanska republikerna erkännts som de mexikanska de facto regeringen chef. Detta gjordes i ett bref till Carranza, hvilket sändes genom Elihu Arredondo, hans konfidentiella ombud i Washington.

Paul Hervieu död.

Paul Hervieu, dramatisk författare och medlem af Franska akademien, afled i måndags morse i Paris. Han hade varit sjuk under några dagar. Då en tjänare inträdde i hans sovrum, fann han honom död. Hervieu, som var född 1867.

Ett bleklagdt nej.

I den första af de östra staten, där ett försök blifvit gjort att införa allmän kvinnorrätt, har denna äidit ett förkrossande nederlag. Det handlade i tisdags f. v. i New Jersey, där det hölls specialval om ett tillägg till stats grundlag med rösträtt för kvinnor. Trots den kraftiga och ihärdiga valkampanj som förts af två rösträttsorganisationer blef förslaget nedröstadt i alla af stats 13 counties utom ett, där det erhöles en obetydlig majoritet.

Blodig affär.

Herbert Lamarche anfaller Ernest Morine vid Estevan, Sask., hvar efter han nedskjutets.

EN LIFLIG JAKT.

LAMARCHE VAR TROLIGEN ETT MORFINENS OFFER.

En sorglig händelse inträffade i lördags 12 mil sydost om Estevan, Sask., som kostade en människas lifvet och kanske kommer att ändra annan människas.

Farmaren Ernest C. Morine körde i tisdags ett lass hvet till Larson, N. D. Han åtföljdes af sin dräng, Herbert Lamarche, hvilken de senaste dagarna uppträdde på ett ganska besynnerligt sätt. När de väl utträtt sitt ärende i Larson och skulle återvända hem, föll en revolver ut ur Lamarches ficka. Morine tillade honom att stoppa den på sig, då det icke är tillåtet att bära skjutvapen.

Under hela vägen hem talade Lamarche, som stod i vagnen bakom Morine, mycket osammanhängande, och då de kommo midt emot Morines farm sköto han plötsligt fem skott mot sin husbonde. Ett skott gick genom Morines bak, ett annat träffade i högra armbågen, två gingen in i höften och det femte stannade i hans plånbok. Morine uppgaf blodgladd rop, och skrek utbarna på hans fars namn, som hörde dem, skyndade till, hvarvid Lamarche tog till flykten.

DODEN FÖR HILLSTRÖM.

Förbörerna för den dödsdömda svensken utan verkan. Benädningsnämnden i Utah afslag på sitt möte i Salt Lake City d. 16 okt. ansökan om nåd för svensken Joseph Hillström, hvilken blifvit dömd till döden för mord på hökaren J. G. Morrison och dennes son den 10 jan. 1914. På samma gång vägrades ytterligare uppsök med aftrattningen, sedan tiden för det som beviljats på anhållan af president Wilson och på anmodan af svenske ministern i Washington, W. A. Ekegren, från den i dennes samman tagen inför domare M. H. Hillström distriktsträtten och återigen dömd till döden genom skjutning fredagen den 19 november.

Innan benädningsnämnden sammanträdde, erhöj guvernör Spry ett telegram från minister Ekegren med anhållan om benädnig för Hillström "för mänskliggöds skull och på grund af det tillmötesgående som vanligvis visas mellan vänskapliga nationer."

Häktad spion. Robert Fry och hans sväger Walter L. Scholz blefvo i söndags kväll arresterade nära Grantwood, N. J., då de afprovade explosiva ämnen. Efter flera timmars ihärdigt nekande bekände Fry, att han är löjtnant i tysk armén, och att han i april förliden år kom till Amerika för att söka hindra ammunitionstillverknigen i Föränta Staterna och transporten af ammunition till de allierade. Han uppgaf, att kapten von Popen, tysk militärrätt i Föränta Staterna, varnat honom för att söka inverka på tillverknigen och transporten af ammunition i U. S. A., men gaf honom tillstånd att göra, hvad han ville och kunde i Canada.

OBS!

Våra liberala premanen på sidan 3.